

Herman László kiállítás megnyitója

Badacsony, Egry József Emlékmúzeum, 2016.
augusztus 13.

Herman László a *Lakodalmak képek* című sorozatával nem először lépett a közönség elé. Badacsonyban most van először alkalmunk betekintést nyerni a sorzat képeinek szimbolikus és reális világába. Herman Lászlót, muravidéki származású, de Ljubljánában élő és alkotó festőművészt nemcsak a mai lakodalmak helyzetképe érdekli, hanem az a fájdalmas múlté is, amely már nincsen, és már az emlékezetben is lassan szétesőben van. A muravidéki magyarság lakodalmi szokásai által is utal arra az átmenetre, vagyis, ahogy ő nevezi meg „vidáman megyünk tönkre” szólással, arra az átváltásra, amikor a magyar kultúra és nyelv vált át a szlovén nyelv és kultúra szokásrendszerére. Az átmenet pedig értékválsággal történik, majd idővel értékvesztéssel is jár – a magyarok elvegyülésével és identitásvesztésével a Muravidéken. Ezt a folyamatot vélem felfedezni Herman László lakodalmak képeiben. Ez a művész számára is, de számomra is fájdalmas és drámai helyzet.

Herman László közel 60 képet festett a lakodalmak szokások motívumára. A festmények tartalma néprajzi témára is vonatkozatható. A festményeken láthatjuk a lakodalmak muzikusokat, Tóth Lajost cimbalommal, a Juliska és Pista házaspárt, majd a másik képen a Tímea és Boštján házaspárt, akik már vegyes házasságban élnek, és Metka és László esküvői képét. A vegyes házasságokból származó gyermekek, Boris, Urška és Gašper a nevük szerint is valamikori magyar felmenők unokái, de már szlovén identitással bírnak. Megtekinthetjük azokat a zsánerképeket is, amelyek a lakodalmak szokásokra vonatkoznak: a menyasszonyi csokrot, a násznapot, ahogy a lendvai templomba vonul, a disznóölést, az ételek elkészítését, a szakácsnékat és a lakodalmak vendéglátás egyéb apró mozzanatait, pl. a vendéghívást, a vánkostáncot, a komák nótázását. A 2-3 napos lakodalmak eseményeit a festőművész vidámnak eleveníti fel, de a képek üzenete mégis szomorú. A muravidéki lakodalom mint esemény a muravidéki magyarság köreiben a magyarság autentikus életkedvét sugallja. A

parasztlakodalmak hangulatvilága és értéke viszont mai perspektívákból nézve csak az emlékezetben él. Elmúlt. A mai lakodalmak már nem az együttélés tartósságát, az együttműködés tereit és mértékét valósítják meg elsősorban, hanem beolvadnak a posztmodern kor értéktelenségébe és káoszába.

Herman László festőművész lakodalmak képei egyszerre vidámak és szomorúak, ambivalensek, attól függ, hogy milyen perspektívából nézzük őket. A képek címeinek is súlyuk van: elmondják a lényegét. A képek keretei is igazodnak a motívumokhoz. A fekete-szürkés színük egyfajta gyászszerezzéggel bír, hiszen az eltűnt idők nyomában csak szomorúak lehetünk. A képek kis formátumúak, mintha régi albumok képeit lapozgatnánk, arra asszociálnak, ezért nevezhetnénk őket akár albumszerű képeknek is.

A művész sajátos technikával, az angol szakkifejezés szerint fusing technikával alkotta meg a festményeit, amelyek hasonlítanak a tűzzomántra, de teljesen nem azok. A képek keretei és az üveg, amely részei a képeknek, sajátos harmóniát adnak. Pisnjak Attila művészettörténész szerint ritkán találkozni olyan művészszel, akinél a technika ugyanannyira fontos, mint a téma.

Herman László

Az, amit Herman László ecsettel, vászonnal és olajjal megoldhatna, azt inkább egy sokkal bonyolultabb és kiismerhetetlen technikával alkotja meg. Nyugodtan nevezhetjük ezt a technikát *fuzionált üvegfestésnek (üvegegetésnek)*, hiszen több szempontból is a keveredés, illetve összeolvadás adja a technika alapját. Előbb a pigmentek keverednek az üvegszemcsékkel, amely az égetés után homogén anyaggá áll össze. De az adott üvegek még nem a végeredmény. Noha röviden leírva talán egyszerűnek tűnhet az eljárás, mesze nem az.

Összegezőként elmondhatjuk, hogy Herman László olyan képzőművész és pedagógus, aki átgondolt kompozícióval, érett alkotásokat felvonultatva a *Lakodalmak képek* című sorozatában erősen kötődik a muravidéki lakodalmak néprajzi hagyományaihoz. De ezt a hagyományt egyben egy letűnt kor és a muravidéki magyarság lassú sorvadásával köti össze. Mondanivalója egyszerre hagyományos és szimbolikus is. Életének ismert emlékeibe, a muravidéki magyar lakodalmak sajátos világába nyújt betekintést. Ahogy a művész is konstatálta: a mulandóságban véli felfedezni a változást, azt, ami volt, de már nincs, csak az emlékezetében létezik.